

NASZ *Region*

Nr 7-8 (91-92) / 2014

Świętokrzyski Informator Samorządowy

ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

Świętokrzyskie Dożynki 2014

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Województwo
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

*„(...) Chleb się chlebie chleb się chlebie
Bo nad chleb być może co?
Chleb się chlebie chleb się chlebie
Niech ci nigdy nie zabraknie
Drożdży, wody, rąk i ziarna (...)”*

Słowa najsłynniejszego na Pomordziu barda, Wojciecha Belona, doskonale wyrażają wartość rolniczej pracy, jej sens i związany z nią trud. Przede wszystkim jednak mówią o czczonym i szanowanym przez każdego Polaka owocu tej pracy – powszednim chlebie.

Święto Plonów to okazja do podziękowania rolnikom za trud całorocznej pracy, dbałość o ziemię – karmicielkę oraz pielęgnowanie tradycji naszych przodków. Ale to również radość i odpoczynek po ciężkiej pracy.

Niech dożynkowe uroczystości będą radosne, przepełnione szacunkiem dla mieszkańców wsi, hołdem złożonym za tegoroczne zbiory, dzięki którym na nasze stoły będziemy mogli kłaść chleb – symbol dostatku i sytości.

Adam Jarubas

Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Tadeusz Kowalczyk

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego

Dożynki pełne atrakcji

Uroczysta msza święta, konkurs wieńców dożynkowych, folkowe widowisko regionalne „Świętokrzyskie granie” oraz liczne występy artystyczne towarzyszyć będą XIV Świętokrzyskim Dożyńkom Wojewódzkim. Tegoroczne święto plonów obchodzić będziemy 14 września w Busku-Zdroju. Organizatorami Dożynek Wojewódzkich są: Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, Starosta Powiatu Buskiego, Burmistrz Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz Prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej.

Zgodnie z tradycją, starostowie dożynek wręczą marszałkowi bochen chleba upieczonego z tegorocznego ziarna

Rolnicze świętowanie rozpocznie o godz. 11.45 przemarsz delegacji i gości dożynkowych

do Kościoła p.w. Św. Brata Alberta w Busku-Zdroju, gdzie o godz. 12.00 rozpocznie się uroczysta

dożynkowa msza święta w intencji świętokrzyskich rolników, poświęcone zostaną także wień-

ce dożynkowe przygotowane przez powiaty.

Po nabożeństwie korowód dożynkowy przejdzie ulicami miasta na Stadion sportowy przy ul. Kusocińskiego 3, gdzie odbędzie się obrzędowa część święta plonów. Tradycyjnie, Starostowie Dożynek, którymi będą w tym roku **Lilla Piasecka** z Kołaczkwic w gminie Busko-Zdrój i **Wiesław Mazur** z Sarbic Drugich w gminie Łopuszno, wręczą Gospodarzowi Dożynek Marszałkowi Województwa Adamowi Jarubasowi bochen chleba upieczonego z mąki pochodzącej z ostatnich zbiorów. Odbędą się także prezentacje

„ośpiewania” i „obtańczenia” wieńców dożynkowych.

W części artystycznej zaplanowano folkowe widowisko regionalne „**Świętokrzyskie granie**” oraz program estradowy w wykonaniu Grupy Artystycznej Iskry z Ożarowa. Na scenie zaprezentują się kapele i zespoły śpiewacze świętokrzyskich powiatów, wchodzące w skład delegacji powiatowych, kapele i zespoły ludowe Ponidzia i Ziemi Świętokrzyskiej, Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Buska-Zdroju, Zespół Pieśni i Tańca „Kielce” oraz zespół „Uśmiech” – Świętokrzyski Klub Dzieci Specjalnej Troski WDK Kielce. Niezwykle atrakcyjnie zapowiada się także pokaz musztry paradnej oraz gry i zabawy jazdy konnej w wykonaniu Kieleckiego Ochotniczego Szwadronu Kawalerii im. 13 Pułku Ułanów Wileńskich. O godz. 19.00 odbędzie się „**Gościniec Gwiazd**”. Dożynkowe świętowanie zakończy o godz. 20.00 zabawa ludowa „**W poniedziałkowych rytmach**”.

Dożyńkom towarzyszyć będzie wystawa płodów rolnych, maszyn i urządzeń do produkcji rolnej. Po raz pierwszy odbywał się będzie **Konkurs na Najładniejsze Stoisko Powiatowe** organizowany przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. Stoiska oceniać będzie podczas Dożynek Wojewódzkich Komisja Konkursowa. Pod uwagę brany będzie m.in. charakter stoiska oddający specyfikę powiatu oraz jego walory kulturowe (np. wystrój nawiązujący do tradycji dożynkowych, strój, potrawy regionalne) oraz użycie naturalnych produktów do aranżacji stoiska. Najładniejsze Stoisko Powiatowe otrzyma nagrodę pieniężną - 2 000 zł brutto.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Starostowie Dożynek Wojewódzkich

Starościna Dożynek Lilla Piasecka z Kołaczkowic w gminie Busko-Zdrój

Wraz z mężem Ryszardem prowadzi 23-hektarowe gospodarstwo rolne ukierunkowane na produkcję mleka oraz, na mniejszą skalę, produkcję żywca wołowego. Stado liczy 45 sztuk bydła, w tym 25 krów mlecznych. Roczna produkcja towarowa mleka wynosi ponad 150 tysięcy litrów, mleko dostarcza do Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Radzynie Podlaskim. Gospodarstwo państwa Piaseckich wyposażone jest w 3 ciągniki i niezbędne maszyny.

Dzięki pozyskaniu środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich zakupiony został sprzęt rolniczy. Pani Lilla korzysta z wszelkich dostępnych szkoleń. Wiedzę tam zdobytą

może spożytkować w pracy w swoim gospodarstwie.

Starościna Dożynek Wojewódzkich w przeszłości pełniła funkcję sołtysa, dzięki której poznała problemy wsi, które rozwiązywała wspólnie z mieszkańcami. Do tej pory aktywnie uczestniczy w życiu gminy. Prowadzenie wszelkiego rodzaju pojazdów to ulubione zajęcie pani Lilli. W wolnym czasie gra na instrumentach klawiszowych i saksofonie.

- Funkcja starościny będzie dla mnie nowym, ciekawym doświadczeniem. Czekam niecierpliwie na ten dzień, lubię poznawać nowych ludzi, na pewno wspólnie będziemy się dobrze bawić – mówi **pani Lilla**.

Starosta Dożynek Wiesław Mazur z Sarbic Drugich w gminie Łopuszno

Wspólnie z żoną Mariolą prowadzi około 120-hektarowe gospodarstwo. Uprawia kukurydzę i zboża na paszę. W gospodarskich pracach pomagają synowie Rafał i Arkadiusz, a także synowa Iwona. Gospodarstwo pana Wiesława specjalizuje się w produkcji mleka - skala rocznej produkcji wynosi 300 tysięcy

litrów. Mleko dostarcza do Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Włoszczowa, gdzie jest członkiem Rady Nadzorczej. Stado liczy ponad 50 krów mlecznych, 30 jałówek, 20 opasów i 30 cielaków. Gospodarstwo spełnia wymogi cross compliance, czyli zasady wzajemnej zgodności. Jest wyposażone w nowoczesny park maszynowy, pozwalający na samodzielne wykonywanie wszystkich prac zmechanizowanych. Gospodarstwo wielo-

krotnie korzystało ze środków unijnych.

W 2012 r. pan Wiesław zdobył tytuł Rolnika Roku w plebiscycie zorganizowanym przez redakcję Echa Dnia. Przez dwie kadencje pełnił funkcję radnego gminy Łopuszno, już trzecią kadencję jest delegatem do Świętokrzyskiej Izby Rolniczej. Jest uważany za dobrego organizatora życia wiejskiego. – Staram się uparcie dążyć do celu, aż osiągnę to, co zamierzam. Pomaga mi w tym rodzina. Razem pracujemy na nasz sukces – podsumowuje **Wiesław Mazur**. Funkcję starosty na tegorocznych dożynkach traktuje jako ogromne wyróżnienie i nagrodę za ciężką pracę w gospodarstwie. Wolny czas pan Wiesław spędza podczas biesiad w gronie najbliższych i przyjaciół. Lubi słuchać muzyki ludowej i rozmawiać z ludźmi.

Po zdrowie i wypoczynek

Tegoroczne obchody Wojewódzkiego Święta Plonów odbędą się w Busku Zdroju. Położony na Ponidziu Powiat Buski charakteryzują przede wszystkim unikatowe walory lecznicze, czyste powietrze, malownicze położenie, ekologiczne gospodarstwa i sady, ale także wiele cennych zabytków dokumentujących bogatą historię na czele z Bazyliką Mniejszą w Wiślicy. Od lat do buskich kurortów ściągają rzesze turystów i kuracjuszy – po zdrowie, relaks i wypoczynek. Co rusz realizowane są tam nowe inwestycje – zarówno dotyczące infrastruktury jak i bazy sportowo-edukacyjnej. Władze powiatu z powodzeniem sięgają po unijne środki.

Powiat Buski zamieszkuje ponad 70 tys. osób w 8 gminach: Busku-Zdroju, Pacanowie, Stopnicy, Nowym Korczynie, Wiślicy, Solcu-Zdrój, Gnojnie i Tuczępach. Jest położony w malowniczej Niece Nidziańskiej pomiędzy Górami Świętokrzyskimi i Wyżyną Krakowsko-Częstochowską. Występują tu tereny równinne, jak i lekko pofałdowane, z wąwozami i rzecznyymi dolinami. Bogactwem geologicznym tej ziemi są złoża gipsu oraz jedynych w swoim rodzaju wód leczniczych: siarczanosłonnych i solanek jodkobromkowych. Dzięki nim region stał się rajem dla kuracjuszy.

Mekka uzdrowisk i relaksu

Umiejętnie wykorzystane zostały zasoby, w które natura obdarzyła buską ziemię. Prężnie rozwija się lecznictwo uzdrowiskowe w ponad 20 sanatoriach

w Busku-Zdroju oraz Solcu-Zdroju. Miejscowości te posiadają status uzdrowiskowych, a tradycje leczenia sięgają tam roku 1836. Wtedy otwarto pierwsze uzdrowisko „Łazienki”. Zaprojektował je wybitny polski architekt XIX wieku Henryk Marconi.

Zlokalizowane są tutaj liczne specjalistyczne sanatoria, szpitale uzdrowiskowe i zakłady przyrodolecnicze, w których leczy się m.in. schorzenia reumatologiczne, pourazowe i neurologiczne, dermatologiczne, układu krążenia i choroby cywilizacyjne. Szacuje się, że rocznie w uzdrowiskach w powiecie buskim wykonuje się blisko cztery miliony zabiegów.

Prawdziwą wizytówką nie tylko powiatu buskiego jest kompleks Basenów Mineralnych w Solcu-Zdroju. Wyróżnia go basen z solanką siarczkowo-siarkowodorową. I ta najlepsza na świecie woda, która ma największej aktywnej związków siarki przyciąga mnóstwo turystów

z całego kraju. Ze statystyk wynika, że w okresie wakacyjnym, tylko w miesiącu lipcu kompleks odwiedziło blisko 18 tysięcy osób. Prężnie rozwija się Uzdrowisko Busko-Zdrój, które w 2012 r. przejął Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. Prowadzone są tam inwestycje mające na celu unowocześnienie bazy noclegowej i rehabilitacyjnej.

Zakątek rolnictwa i agroturystyki

Ziemia buska jest typowym regionem rolniczym i brak tu wielkich ośrodków przemysłowych. Sprzyja to produkcji ekologicznej, w tym ogrodnictwa i warzywnictwa, rozwijanej równolegle z agroturystyką. Główne kierunki produkcji to uprawa zbóż, ziemniaków, truskawek, ogórków oraz sady jabłoniowe, wiśniowe, śliwkowe i brzoskwiniowe. Produkcja

zwierzęca to głównie tucz trzody chlewnej.

Teren powiatu może poszczycić się niespotykaną fauną i florą, która została objęta ścisłą ochroną w rezerwach przyrody: Pręćślin, Skorocice, Góry Wschodnie, Skotniki Górne, Owczary. A urokliwy krajobraz chroniony jest dzięki utworzonym parkom krajoobrazowym: nadnidziańskiemu i szanieckiemu, które sprzyjają agroturystyce. Ta gałąź turystyki na terenie powiatu buskiego od lat rozwija się bardzo dynamicznie. Najwięcej gospodarstw agroturystycznych znajduje się w miejscowościach: Radzanów, Szczeglin, Miernów, Chroberz, Skrobaczów, Siesławice, Grodowice, Kotki-Budy, Janina, Skotniki Duże, Stopnica, Wolica, Niziny. Gospodarze oferują gościom wypoczynek na łonie natury, w ciszy i spokoju z różnorodnymi lokalnymi atrakcjami takimi jak wędkowanie, spacer, szlaki, jazda konna i rowerowa, pływanie kajakiem. Wielu właścicieli

Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie jest wizytówką nie tylko powiatu buskiego

Bazylika w Wiślicy należy do najcenniejszych obiektów sakralnych w Polsce

cieli tych gospodarstw produkuje swoje lokalne specjały opierając się na tradycyjnych metodach. Wiele z tych produktów jest zarejestrowanych na specjalnej liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na liście Produktów Tradycyjnych z powiatu znajdują się: kielbasa z Pacanowa, szynka z Broniny, czosnek wójczański, truskawka buska faworytka i znana fasola korczyńska. Produkty są cenione na arenie ogólnopolskiej i zdobywają mnóstwo nagród w branżowych konkursach.

Turystyczne „perełki” regionu

Ziemia leżąca u ujścia Nidy do Wisły należy do najstarszych ośrodków chrześcijaństwa i może poszczycić się mianem kolebki polskiej państwowości. To tu miało swoją stolicę państwo Wiślan. Tu także ukrywał się późniejszy król Władysław Łokietek, skąd otrzymał pomoc rycerstwa pragnącego zjednoczenia kraju. Historię tego terenu dokumentują wspaniałe zabytki na czele z Bazyliką Mniejszą w Wiślicy, zaliczaną do najcenniejszych obiektów sakralnych w Polsce.

W stolicy powiatu znajduje się urokliwy Park Zdrojowy, w którego centrum położone jest najstarsze sanatorium. Park ma ponad 16 ha powierzchni. Rośnie w nim wiele unikatowych drzew,

z okazami liczącymi sobie ponad 100 lat. Połączony jest długą promenadą – Aleją Mickiewicza z Placem Zwycięstwa i zielonym skwerem. W parku, a dokładnie przy kościele św. Leonarda z XII wieku rozpoczyna się wytyczony pieszy szlak drewnianego budownictwa sakralnego. Wzdłuż 8-kilometrowej trasy znajdują się zabytkowe kościoły i kaplice, małe wioski, przyrodnicze wyrobiska i jeziora.

Odwiedzając powiat buski warto zobaczyć także renesansowy zespół dworski w Szańcu z XVI w. czy dwór w Radzanowie z XVIII w., niegdyś majątek twórców zegarów szwajcarskich.

Nie brakuje miejsc typowo rozrywkowych. Miejscem chętnie odwiedzanym przez turystów z kraju i zagranicy są Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju. Przestronny

kompleks dysponuje basenem wewnętrznym ze zjeżdżalnią, wodnymi ławkami, leżankami, gejzerami. Są poręcze do ćwiczeń, siatka do gry w piłkę wodną, leżaki wokół basenów, restauracja, brodzik dla dzieci oraz sezonowy basen zewnętrzny ze strefą leżakową do kąpiei słonecznych.

Nie tylko najmłodszy odwiedzają Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie. To obiekt, którego może pozazdrościć nam niejedno miasto w Europie. Instytucja kultury skierowana do dzieci i rodziców to innowacyjny obiekt z biblioteką, czytelnią i księgarnią, salą kinową i teatralną, salami warsztatowymi. Budynek otaczają ogród zmysłów z altanami, a także kuźnia, która ma upamiętniać słynnych kowali z bajki „120 Przygód Koziołka Matołka”. Instytucja poprzez swoją działalność ma

sprawić, aby Pacanów stał się Europejską Stolicą Bajek.

Powiat przyciąga licznymi i ciekawymi imprezami oraz wydarzeniami kulturalnymi. Część z nich ma już swoją historię i od lat cieszą się wielkim powodzeniem i popularnością. Są to między innymi: Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz, Ogólnopolski Festiwal Piosenki „Niechaj zabrzmi Bukowina” im. Wojtki Belona, Buskie Spotkania z Folklorem, Lato z Chopinem, Festiwal Zdrowia, Festiwal Kultury Dziecięcej w Pacanowie, Kingońalia w Nowym Korczyniu.

Zachęcamy do odwiedzenia pięknej Ziemi Buskiej!

Paulina Strojna

Jerzy Kolarz, Starosta Powiatu Buskiego: - *Filarem powiatu są życzliwi i otwarci ludzie, świadomi, że dzięki turystom i kuracjom powiat może się dynamicznie rozwijać. Nie tylko uzdrowiskowe atuty przyciągają turystów, ale także nasze cenne zabytki. Pacanów, Busko – Zdrój, Solec – Zdrój i Wiślicę, która była prastarą stolicą państwa Wiślan odwiedza tysiące osób. Cenne u nas jest także świeże powietrze, dzięki któremu słyniemy z uprawy miękkich owoców i warzyw. Powiat cały czas inwestuje i dzięki unijnym funduszom może się rozwijać. W ostatnich latach wykonaliśmy mnóstwo pracy w Szpitalu Powiatowym w Busku-Zdroju, aby był on samorządową placówką. Mamy w nim nową termomodernizację, izbę przyjęć, bloki operacyjne, najnowsze wyposażenie, profesjonalną kadrę lekarzy i osób zarządzających. Planujemy jeszcze się zająć oddziałem dziecięcym. Poprawiliśmy także stan ponad 500 kilometrów dróg. Jednak na rozwój powiatu przekładają się również zasoby ludzkie, które są najcenniejsze.*

Aktywizować mieszkańców, wzmocniać więzi społeczne

O społecznym wymiarze Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, roli liderów w aktywizacji lokalnych społeczności i przykładach wykorzystania unijnej pomocy w rozmowie z Piotrem Żołądkiem, członkiem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

- Mówiąc o realizacji i efektach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich zawsze podkreśla się, jak ważny jest jego wymiar społeczny.

- Rzeczywiście. PROW to program, który nie tylko ma poprawiać warunki życia mieszkańców wsi i zaspokajać ich podstawowe potrzeby. Został on pomyślany również tak, by tworzyć podłoże dla aktywności społeczności lokalnych i włączania ich w proces budowania społeczeństwa obywatelskiego. Tylko wykorzystanie wiedzy i doświadczenia lokalnej społeczności pozwala właściwie zdefiniować problemy na danym obszarze i znaleźć najwłaściwsze dla nich rozwiązania. Kluczem do sukcesu jest włączanie do rozmów i planowania działań partnerów społecznych.

- Ale ta sformalizowana aktywność społeczna nie jest zbyt duża, mówi o tym w diagnozie społecznej prof. Janusz Czapiński.

- Nie jest to tylko problem wsi. Wskaźniki aktywności obywatelskiej, pracy na rzecz społeczności lokalnej i skłonności do zrzeszania się mamy jedne z najniższych w Europie. Tym bardziej trzeba się starać. Odnowa wsi, szczególnie w tym społecznym aspekcie – krzewienia kultury, dbania o tradycje i zwyczaje, budowania więzi, nie jest w ogóle możliwa bez zaangażowania mieszkańców i moźolnej pracy lokalnych liderów. To właśnie ich pasja, pomysły, takie społecznikowskie zacięcie, zachęcają mieszkańców do pracy na rzecz całej społeczności. Największym osiągnięciem dotychczasowych działań jest to, że pojawia się myśl: rzeczywistość wokół siebie możemy zmieniać sami. Chcemy wyremontować świetlicę we wsi, założyć zespół ludowy, wybudować siłownię na świeżym powietrzu? Założmy stowarzyszenie i postaramy się o środki. To się już dzieje. Kapitałne jest, że jeden zrealizowany z sukcesem projekt daje pewność siebie i zachęca do realizacji kolejnego.

- Na co mieszkańcy wsi przeznaczają unijną pomoc?

- Zagospodarowują place sportowe, jak w Bałtowie, tworzą małe centra wsi, jak w Imielnie, albo – jak na przykład w Chęcinach – powołują do życia drużynę rycerską. Wydają monografie

swoich miejscowości – tak zrobiło na przykład Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły i Wsi Bukowa „Bukowanie”, budując place zabaw dla dzieci – Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach – i wiejskie świetlice, które pełnią rolę centrów kulturalnych, są miejscem spotkań, rozrywki i wypoczynku. Zespoły ludowe kupują nowe stroje, orkiestry strażackie – nowe instrumenty. Dobrze funkcjonują Lokalne Grupy Działania, które opracowują Lokalne Strategie Rozwoju. Ale musimy pamiętać o tym, że aby taka aktywność się rozwijała musiały być najpierw zaspokojone podstawowe potrzeby takie jak np. kanalizacja, wodociągi. W tej dziedzinie na świętokrzyskiej wsi osiągnęliśmy ogromny postęp. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej to była lwia część PROW-u w naszym województwie, około 250 mln zł. Inwestowaliśmy w instalacje wodno-sanitarne, sieci kanalizacyjne, chodniki, drogi, poprawiając warunki życia na wsi.

A przecież przyjazne, bezpieczne, atrakcyjne otoczenie sprzyja aktywności społecznej i generalnie warunkuje rozwój.

- Nowy PROW także będzie nakierowany na wzmocnienie kapitału społecznego na wsi i promowanie zintegrowanego społeczeństwa?

- Jestem o tym mocno przekonany. Wiele zostało do zrobienia w kwestii kształtowania przestrzeni publicznej, zachowania kulturowego dziedzictwa regionu, transferu wiedzy i innowacji na wsi. Na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przeznaczono łącznie ponad 13,5 mld euro. Nowy PROW to nowe szanse i nowe możliwości. Także dla stowarzyszeń i innych form zrzeszania się mieszkańców wsi, które powinny stać się trwałym elementem jej krajobrazu.

rozmawiała

Anna Rdzanek-Kapsa

Dzięki środkom Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich możliwe było utworzenie drużyny rycerskiej w Chęcinach

2 mld euro więcej na PROW

25 sierpnia 2014r. z wizytą w regionie świętokrzyskim przebywał minister rolnictwa i rozwoju wsi **Marek Sawicki**. Spotkał się z mieszkańcami Pawłowa w powiecie starachowickim, w Ożarowie rozmawiał z rolnikami i przedsiębiorcami, a w Bilczy zapoznał się z działalnością największej grupy producentów funkcjonującej w rejonie Sandomierza. Minister mówił o embargo rosyjskim oraz nowej perspektywie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Kazimierz Kotowski, Marek Sawicki, Adam Jarubas

- Od kilku tygodni intensywnie zabiegam w Komisji Europejskiej o rekompensaty z powodu embargo. Teraz proszę wszystkich o składanie wniosków i zgłoszeń swoich strat. Na ich podstawie ocenimy i oszacujemy kwoty, które będą potrzebne. Na dzień dzisiejszy takie wnioski w Agencji Rynku Rolnego złożyło już prawie 2 tysiące rolników ze Świętokrzyskiego - mówił minister **Marek Sawicki**. - Zachęcam również do oddawania produktów na cele charytatywne, ponieważ tu rekompensaty będą wyższe. Oddziały Caritasu, Banków Żywności wiedzą jak to robić, kontaktują się z Agencją Rynku Rolnego, wskazują miejsca dostarczenia produktu. A za jakość produktu odpowiada rolnik, który dowozi towar pod wskazane miejsce. Produkt musi być wysokiej jakości - dodał minister.

Minister Sawicki przekazał także informacje na temat Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. - W nowej perspektywie unijnej mamy o 2 miliardy euro więcej, niż w poprzedniej - mówił mi-

nister. Dodał, że w sumie na rolnictwo będzie w tym nowym „rozdaniu” 42,6 miliardów euro, z czego 23,7 miliardów euro - na dopłaty bezpośrednie, 13,5 mld euro - rozwój obszarów wiejskich i 5,4 - mld euro na programy dotyczące polityki spójności i programy operacyjne.

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Kazimierz Kotowski** zachęcał rolników, aby sięgali po pieniądze z PROW i dzięki nim dopasowywali swoje gospodarstwa do nowych wymogów i oczekiwań. - Znam specyfikę rolnictwa i sadownictwa dlatego łatwiej mi diagnozować wyzwania i problemy w tym obszarze gospodarki - mówił **Kazimierz Kotowski**. - PROW w nowym okresie programowania to olbrzymia szansa na kontynuowanie rozwoju nie tylko w obszarze rolnictwa.

- Mam nadzieję, że w listopadzie podpiszemy z Komisją Europejską Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na kolejne lata na ponad 1 miliard 400 milionów euro. Stwarza on dużo możliwo-

ści na pozyskanie dofinansowania na rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich - mówił marszałek **Adam Jarubas**, który także przekonywał rolników, aby składali wnioski w sprawie strat z powodu embargo. - W 2011 roku wokół rekompensat przy warzywach skażonych bakterią e-coli było bardzo dużo polityki. To zaszkodziło. Dlatego chcemy tych błędów uniknąć i proszę o składanie powiadomień, żeby z tego mechanizmu skorzystać.

Wizytę w regionie ministra zakończyło spotkanie w Bilczy w powiecie sandomierskim, gdzie prężnie funkcjonuje największa grupa producentów w rejonie Sandomierza. Założona w 2010 r. produkuje 45 tysięcy ton jabłek rocznie na 1100 hektarach sadów. Dysponuje nowoczesną halą z częścią chłodniczą, która pomieści 20 tysięcy ton owoców. - Eksportujemy jabłka głównie do Europy Zachodniej, krajów bałkańskich i do Afryki - mówił **Leszek Bąk**, prezes grupy „Owoc Sandomierski”.

Rynki, na których bazuje grupa, wpisują się w nowe za-

łożenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Gospodarki, aby otwierać się na inne kraje. - Jestem dumny z tej grupy, ponieważ jest niezależna od Rosji. Takich odważnych jak Wy jest w Polsce zaledwie kilkadziesiąt grup producenckich - mówił minister **Marek Sawicki**. Wspomniął, że nowe możliwości dla polskich rolników stworzyła Białoruś. - Kraj otworzył swój rynek na polską wołowinę, cielęta, krowy mleczne. Polscy inwestorzy będą rozmawiać na temat wspólnych centrów składowych i logistycznych, aby polskie produkty mogły być sprzedawane na terenie całego kraju - dodał Sawicki.

Podczas spotkań w regionie świętokrzyskim ministrowi towarzyszyli marszałek **Adam Jarubas**, **Kazimierz Kotowski**, członek Zarządu Województwa, wicewojewoda świętokrzyski **Grzegorz Dziubek**, radny Sejmiku **Wojciech Borzęcki** oraz **Ryszard Ciżła**, prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej.

Paulina Strojna

Spotkanie ministra w powiecie sandomierskim cieszyło się dużym zainteresowaniem miejscowych sadowników

Najlepsze okazy zwierząt prezentowały się w Modliszewicach

Zwierzęta hodowlane, ciągniki i sprzęt rolniczy, liczne stoiska z kwiatami, miodami, serami i rękodziełem, a także kiermasze i koncerty – to tylko niektóre z atrakcji Dnia Otwartych Drzwi w Świętokrzyskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach. Wydarzeniu od dziesięciu lat towarzyszy Świętokrzyska Wystawa Zwierząt Hodowlanych. Najlepsze okazy bydła, trzody i owiec walczyły o zaszczytny tytuł superczempiona wystawy.

Najmłodsze pokolenie hodowców ze swoimi rozbrykanymi „podopiecznymi”

Po raz kolejny Modliszewice gościły najlepszych hodowców zwierząt gospodarskich z województwa świętokrzyskiego. Od kilku lat wystawy są okazją do zainteresowania rolników hodowlą zwierząt i służą promocji produkcji mięsa. To, co mogliśmy zobaczyć na ringach było wynikiem zarówno prac hodowlanych, jak i starań hodowców.

Na tegorocznej Świętokrzyskiej Wystawie Zwierząt Hodowlanych zaprezentowano 35 sztuk bydła mlecznego, 5 cieliczek, 9 sztuk bydła mięsnego, 30 sztuk trzody chlewnej, 15 owiec, 140 królików, 2 kozy, 3 gęsi kieleckie i ponad 100 gołębi. Tytuł superczempiona wystawy zdobyła trzyletnia krowa w pierwszej laktacji **EMKA 14**, należąca do **Michała Matuszczyka**, rolnika z Modliszewic. Wystawie towarzyszyła prezentacja odmian roślin uprawnych i technologii na polu doświadczalnym ŚODR.

Cieszy fakt, że wśród zwiedzających wystawę można było

spotkać osoby z małymi dziećmi, które z zainteresowaniem oglądały m.in. kozę, ptactwo ozdobne czy gołębie. Obyła się również konferencja pt. „Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach” z udziałem znakomitych profesorów z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, a także przedstawicieli Instytutu Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach i firmy Timac Agro Polska.

Podczas Dnia Otwartych Drzwi na ponad 4 tys. m² Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach gościł 110 wystawców działających w branży rolniczej i nie tylko. Swoje stoiska miały instytucje i jednostki publiczne działające na rzecz rolnictwa (m.in. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rynku Rol-

nego, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Państwowa Inspekcja Pracy), a także banki, producenci maszyn i urządzeń rolniczych, wydawnictwa rolnicze oraz firmy prywatne związane z rolnictwem (producenci sprzętu hodowlanego, kolektorów słonecznych, przydomowych oczyszczalni, kotłów CO, narzędzi, sprzętu pszczelarskiego i inni). Nie zabrakło także stoisk rękodzielnictwa ludowego, drobnych wytwórców żywności, soków, miodów i nalewek, wyrobów miodowych, ogrodników z kwiatami.

Swoją twórczość prezentowały liczne zespoły ludowe, m.in. Tuczepianie, Bolechowiczanki, Powiatowa Kapela Włoszczowska, Chełmowianki, Jaworzanki, Grybowianki, Chmielowianki, Zespół Sorbin, solista Wacław Pejas oraz Kapela Ciekoty.

Gości Wystawy Zwierząt powitał wicemarszałek Grzegorz Świercz

Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach zaprasza na Dzień Otwartych Drzwi i wystawę w przyszłym roku.

**Oprac. Michał Kowalczyk,
fot. Elżbieta Musiał i Paweł
Miler, ŚODR Modliszewice**

Dyrektor ŚODR Jarosław Mostowski i Piotr Żółtek, członek Zarządu Województwa wręczyli puchar za zdobycie tytułu Superczempiona IX Świętokrzyskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych

Świętokrzyskie owocami i warzywami stoi!

Jak wynika ze statystyk produkcja ogrodnicza jest jedną z najprężniej działających gałęzi rolnictwa w województwie świętokrzyskim. Rozwój tego sektora charakteryzuje się nie tylko zwiększeniem powierzchni upraw, ale także uzyskiwanych zbiorów.

URZĄD STATYSTYCZNY
W KIELCACH

Świętokrzyskie znajduje się w grupie regionów o największej powierzchni uprawy oraz zbiorów warzyw gruntowych. W 2013 roku ich zbiory kształtowały się na poziomie 319,3 tys. ton, tj. o 15,2% większym niż rok wcześniej. Był to najwyższy wzrost w skali województwa.

Zbiór na takim poziomie pozwolił na ulokowanie regionu na 7 pozycji w rankingu województw. Powierzchnia uprawy wynosząca 13,0 tys. ha zwiększyła się w stosunku do notowanej przed rokiem o 19,6%, co również stanowiło najwyższy wynik w kraju.

Znaczący udział w rynku odnotowano w produkcji z drzew owocowych. Zbiory kształtowały się tu na poziomie 419,9 tys. ton i były o 22,6% wyższe niż w 2012 roku. Produkcja należała do jednych z największych w kraju i uplasowała region na 3 miejscu, a powierzchnia uprawy na

2 pozycji (34,8 tys. ha).

Świętokrzyskie okazało się niezaprzeczalnym liderem w łącznej produkcji pozostałych owoców z drzew (moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich). Zbiory, które wyniosły 5,3 tys. ton były o 23,8% wyższe od uzyskanych w 2012 roku i pozwoliły na osiągnięcie najwyższego udziału w produkcji krajowej na poziomie 23,2%.

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2013 roku wyniosły 20,3 tys. t (4 miejsce w kraju) i były o 40,0% wyższe od zbiorów z roku poprzedniego.

Na wysoką dynamikę zbiorów warzyw gruntowych wpływ miało głównie zwiększenie powierzchni upraw, natomiast w przypadku owoców z drzew, krzewów i plantacji jagodowych wyższe plonowanie. Zaobserwowane pozytywne przesunięcia w rankingach międzywojewódzkich świadczą o szybszym tempie rozwoju sektora ogrodniczego w naszym regionie.

**Redakcja we współpracy
z Urzędem Statystycznym
w Kielcach**

Dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach

„Opracowanie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż ciągu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne” o wartości 270 000,00 zł zostanie zrealizowane w 2014 roku przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach

„Opracowanie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż ciągu dróg wojewódzkich z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne” o wartości 33 000,00 zł zostanie zrealizowane w 2014 roku przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3
Biuro Obsługi Interesanta, tel. 41 342 15 30,
e-mail: obsluga.interesantow@sejmik.kielce.pl

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37, www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Marian Kolus

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka, Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Agata Kołacz

Skład DTP i druk: Drukarnia ARTPRESS.pl, Kraków

Jak skutecznie promować produkty regionalne

Świętokrzyskie ma bardzo bogate, zróżnicowane dziedzictwo kulturowe, czyste środowisko naturalne i wiele rodzinnych gospodarstw rolnych z ogromnym potencjałem wytwarzania produktów regionalnych. Wytwarzane według tradycyjnych receptur, bez konserwantów i polepszaczy, przebojem zdobywają rynek. Trzeba jednak jeszcze dużego wysiłku promocyjnego, by je skutecznie eksportować.

- Produkty regionalne na rynku krajowym radzą sobie bardzo dobrze, dobrze się sprzedają i są produktami poszukiwanymi – podkreśla **Ireneusz Bęben**, prezes Zarządu Świętokrzyskiego Oddziału Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego. Jako dobry przykład podaje, między innymi, Buskowsiankę, Miody Napękowski, Ser Chmielniczy, czy Masło Pierzchnica.

Rynki europejskie to znacznie większe wyzwanie. – Nasze produkty regionalne są tam trochę kojarzone, nie są dobrze znane. Musimy na tym polu wykonać dużo pracy – mówi **Grzegorz Orawiec**, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego – ale po to mamy Dom Polski Wschodniej, by pokazać jednym głosem w Brukseli unikatowość tych produktów i tworzyć sieć współpracy.

Służą temu, organizowane cyklicznie, konferencje i spotkania poświęcone aspektom prawnym w procesach certyfikacji eksportu i systemom jakościowym produktów lokalnych oraz kwestiom skutecznej promocji produktów regionalnych i tradycyjnych Polski Wschodniej, a także roli jaką odgrywają w eksporcie i na rynku krajowym. Ich uczestnicy wymieniają się informacjami i dzielą doświadczeniem. Spotkania, jak to, które odbyło się niedawno w Sandomierzu, gromadzą samorządowców, przedsiębiorców i ekspertów, między innymi, z ministerstwa gospodarki. Organizuje je Dom Polski Wschodniej w Brukseli oraz Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli, które funkcjonuje w ramach Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach.

- Chcemy uruchomić wszelkie możliwe instrumenty wsparcia i promocji produktów regionalnych. Nasi producenci i grupy producenckie dysponują potężną bazą, służącą do przygotowania, przechowywania dużych jednorodnych partii towarów. Są gotowi, by te towary eksportować – mówi **Kazimierz Kotowski**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Takim instrumentem są targi, wystawy, spotkania eksperckie, wizyty studyjne czy tzw. polskie dni w Brukseli. Świętokrzyscy przedsiębiorcy chętnie korzystają z możliwości wyjazdu i zaprezentowania się. Znakomitą okazją był na przykład Bał Polski w Brukseli, którego uczestnicy mogli spróbować sandomierskich jabłek, win z regionalnych winnic i wody mineralnej „Buskowsianka”.

Maksymalizując wysiłki na rzecz lepszej promocji, szybszego i skuteczniejszego rozwiązywania problemów prawnych, ekonomicznych, handlowych, 21. świętokrzyskich producentów produktów regionalnych postanowiło przyłączyć się do Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego. Oddział świętokrzyski tej organizacji powstał w listopadzie 2013 roku, a w lipcu 2014 roku, w Targach Kielce, zainaugurował swoją działalność.

- Oddział tworzą ci, którzy mają się czym pochwalić, zdeterminowani, aby w sposób silniejszy zaistnieć na krajowym rynku. Świętokrzyskie, oprócz pięknych krajobrazów, ma naprawdę doskonałą, różnorodną kuchnię – podkreśla **Izabella Byszewska**, prezes Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego.

Anna Rdzanek-Kapsa

Coraz większe uznanie w kraju zyskują nasze ekologiczne przetwory owocowe oraz... świętokrzyskie wina

Blżej od rolnika do konsumenta

Być może już na początku przyszłego roku rolnicy będą mogli bezpośrednio sprzedawać wyroby m.in. mięsne czy owocowe wytwarzane we własnych gospodarstwach rolnych. Prace nad ujednoliceniem interpretacji istniejących przepisów dotyczących przetwórstwa i handlu żywnością trwają właśnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Doskonałą promocją idei bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych była akcja „Od rolnika do pośrednika 3000 procent znika”.

Rolnicy z Ponidzia 2 lata temu płynęli tratwą z owocami i warzywami do Warszawy

W Polsce miałyby być więc tak, jak w Szwajcarii czy Bawarii. Tam rolnicy sprzedają przetworzone przez siebie produkty bez dodatkowych rejestracji i wymogów weterynaryjno-sanitarnych. Zdaniem ministra rolnictwa Marka Sawickiego, aby gospodarstwa mogły prowadzić bezpośrednią sprzedaż własnych wyrobów, np. pieczywa, kompotów, soków, dżemów czy serów, powinny spełniać dwa warunki: używać tylko swoich surowców i korzystać jedynie z pracy domowników. Wtedy taka działalność byłaby „przedłużeniem gospodarstwa” i nie byłaby objęta podatkiem dochodowym. Taki stan prawny miałby się utrzymywać przez co najmniej 5 lat, po tym okresie resort nie wyklucza możliwości opodatkowania takiej działalności.

Obecnie wyrób i sprzedaż produktów roślinnych lub zwierzęcych przetworzonych jest działalnością gospodarczą, zaś opodatkowaniu podatkiem dochodowym nie podlega wytwarzanie i sprzedaż bezpośrednia produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) pochodzących z własnego gospodarstwa. Rolnicy, bez rejestrowania działalności gospodarczej sprzedają więc niewielkie ilości zbóż, owoców, warzyw, grzybów, mleka, jaj, ryb, drobiu i zajęczaków.

Sprzedaż bezpośrednia gospodarstw rolnych w Polsce nie jest duża. Szacuje się, że jest to kilkanaście procent. Zmiany otworzą drogę do zrzeszania się rolników produkujących żywność przetworzoną. Skorzystamy my – konsumenci, bo ulepszenie procedur wytwarzania żywności przełoży się na ich lepszą jakość, a rolnicy sprzedadzą swoje produkty po cenach rynkowych, unikając przechwytywania części zysku przez pośredników.

Problem różnic cen w punktach skupu i sklepach rolnicy wielokrotnie nagłaśniają. Choćby taką akcją, jak ta sprzed dwóch lat: „Od rolnika do pośrednika 3000 procent znika”. Rolnicy z Ponidzia wypłynęli tratwą z owocami i warzywami do Warszawy.

Tam spotkali się z ówczesnym ministrem rolnictwa. Alarmowali o drastycznych spadkach cen, które nie pokrywają nawet kosztów zbiorów.

- Akcja miała charakter happeningu, a nie protestu. Mieliśmy bowiem nadzieję, że ta - inna od wszystkich - forma, pozwoli nagłośnić problem, z którym borykają się nie tylko rolnicy z Ponidzia – mówił marszałek **Adam Jarubas** podczas wodowania tratwy w Nowym Korczynie. – Na wolnym rynku rolnik jest zniewolony. Nie ma wpływu na cenę, którą musi zapłacić za środki produkcji. Nie ma też wpływu na cenę, którą otrzymuje za plody rolne. Rolnik dostaje grosze, bo grosz zysków ściąga pośrednik. Dlatego jeszcze raz warto zastanowić się nad funkcjonowaniem rolniczych giełd towarowych i grup producenckich, bo tylko w grupie rolnik będzie silny.

Właśnie dla grup producenckich przewidziano znaczny budżet w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich

na lata 2014-2020. Nowo tworzone grupy w pierwszym roku działalności mogą liczyć nawet na 10% wsparcie. W każdym roku 5-letniego okresu pomocy może to być maksymalnie równowartość 100 tys. euro.

Z udziałem środków z PROW kontynuowane będzie również budowanie, modernizowanie i wyposażanie targowisk stałych w miejscowościach liczących do 50 tys. mieszkańców. To są właśnie miejsca dedykowane bezpośredniej sprzedaży z gospodarstw rolnych. Z Programu „Mój Rynek” można było otrzymać nawet 1 milion zł wsparcia. Po te pieniądze sięgnęły, między innymi, samorządy z Jędrzejowa, Pińczowa, Daleszyc, Opatowa i Piekoszowa. Targowiska, mające niejednokrotnie naprawdę długą tradycję, z miejsc, które szpecą miasta, mają szansę stać się frekwencyjnym i gospodarczym sukcesem.

Anna Rdzanek-Kapsa

Owce na wypasie, czyli nowoczesna ochrona przyrody

Co mają wspólnego owce, kozy, chronione gatunki roślin i nowe miejsca pracy? Wszystko to łączy projekt Life+. Właśnie rusza program, dzięki któremu możliwa będzie ochrona cennej przyrody Ponidzia, a przy okazji powrót do tradycji wypasu zwierząt. Ponidzie od lat uważane jest bowiem za obszar bardzo atrakcyjny przyrodniczo.

Świętokrzyski projekt będzie jednym z trzech realizowanych w Polsce

– Gdyby Nadnidziański Park Krajobrazowy przekształcić w park narodowy, to w rankingu 23. już istniejących, pod względem walorów przyrodniczych, znajdowałby się w połowie stawki – podkreśla **Tomasz Hałatkiewicz**, dyrektor Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Problem jednak w tym, że w minionych latach, głównie z powodów finansowych, niemożliwe było właściwe utrzymanie części terenów. Zmieni się to za sprawą Projektu „Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych na Ponidziu”, który otrzymał dofinansowanie Unii Europejskiej. Inicjatywa warta ponad 5,2 mln zł pozwoli na odpowiednie zagospodarowanie ok. 61,5 hektara terenów rolnych i leśnych.

– Projekt Life+ jest programem centralnym, realizowanym w całej Unii Europejskiej. To pierwszy taki projekt w naszym województwie i trzeci w Polsce. Jego przygotowanie wymagało ogromnego wysiłku – mówi **Adam Jarubas**, marszałek województwa świętokrzyskiego.

Głównym celem projektu jest podjęcie działań, które umożliwią poprawę stanu i zachowania ekosystemów siedlisk przyrodniczych, a także ochronę rzadkich gatunków roślin, takich jak sierpik różnolistny i dziewięciśń popłocholistny, groszek panoński, len włochaty czy wiśnia karłowata. – Niektóre z nich występują jedynie w dwóch, trzech miejscach w Polsce, inne wyłącznie na Ponidziu – mówi Tomasz Hałatkiewicz. Dodatkowo w ramach projektu założona zostanie plantacja na-

sienna, która będzie stanowiła swego rodzaju rezerwę gatunków roślin, typowych dla Ponidzia.

– Przez cały czas trwania projektu, aż do roku 2018, wszelkie działania będą monitorowane przez środowisko naukowe. Doświadczeniami chcemy się dzielić z innymi – podkreśla **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Ważnym elementem Life+ jest zakup 200 owiec i 10 kóz. Przywrócenie wypasów, które na

tym terenie nie były prowadzone od kilkudziesięciu lat, pozwoli na utrzymanie siedlisk przyrodniczych we właściwym stanie. Ponadto, powstaną nowe miejsca pracy i niezbędna infrastruktura. Przy wypasie, który będzie się odbywał od maja do września w latach 2015-2018 zatrudnionych zostanie sześć osób. Pierwsze owce w ramach programu pojawią się na Ponidziu wiosną przyszłego roku. Trafia do wybranych gospodarstw. Program Life+ prowadzony będzie na terenie gmin Pińczów, Kije, Wiślica i Złota.

– Mam nadzieję, że program zaowocuje powrotem tradycji wypasu owiec na Ponidziu, tym bardziej, że region świętokrzyski został wpisany do katalogu województw, które będą objęte dopłatami bezpośrednimi do wypasu owiec – dodaje **Piotr Żołądek**.

Anna Rdzanek-Kapsa

W ramach Life+ zostaną zakupione owce i kozy. Ich wypas pozwoli utrzymać siedliska w dobrym stanie

Busko ma nowoczesny skatepark

W Busku-Zdroju powstał jeden z najnowocześniejszych w regionie skateparków, który urządzono przy unijnym dofinansowaniu. - Jest to bardzo ciekawy fragment przestrzeni publicznej, który będzie z pewnością tentnił życiem. Nie jest to miejsce tylko dla młodzieży i dzieci, bo są tu też ławeczki, na których starsi mogą obserwować, jak młodzi realizują swoje zamiłowania sportowe – powiedział podczas uroczystego otwarcia marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas.

Buski obiekt otwierały władze województwa, miasta i powiatu oraz... miejscowi skaterzy

- Doczekaliśmy się. Nareszcie! W Busku-Zdroju powstało miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe z prawdziwego zdarzenia. Od lat czekano na tak potrzebną miastu inwestycję – cieszył się **Waldemar Sikora**, burmistrz Buska-Zdroju, podczas otwarcia niezwyklej strefy w sąsiedztwie Stawu Niemieckiego, przy ulicy Kusocińskiego. Są tam boiska

do piłki plażowej, nożnej, linaarium dla dzieci, ścieżka zdrowia z siłownią na wolnym powietrzu oraz ścieżka rowerowa. Teren obsadzono drzewami, krzewami i bylinami oraz trawnikami, a także zainstalowano tam 35 lamp.

Projekt pn. „Urządzenie strefy wypoczynkowo-rekreacyjnej z Rybą w tle w rejonie ul. Ku-

socińskiego w Busku-Zdroju” otrzymał prawie 1 milion 430 tys. zł dofinansowania z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Łączny koszt prac wyniósł około 3 mln zł. Zagospodarowana zostanie tzw. bierna strefa wypoczynku przy Stawie Niemieckim, gdzie po-

wstaną altany, grille, stojaki na rowery i stoliki do gry w szachy. Staw został odmulony i oczyszczony. Zasadzone zostaną nowe drzewa i krzewy oraz trawniki, na których w przyszłości będzie można biwakować.

Anna Mazur-Kałuża

Skatepark w Busku-Zdroju to jeden z najnowocześniejszych tego rodzaju obiektów w naszym regionie

Obradowali radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

Udzielenie pomocy finansowej dla dwóch świętokrzyskich gmin: Buska-Zdroju i Rytwian oraz powiatu staszowskiego, zapoznanie się z informacją o sytuacji na rynku pracy w regionie oraz przyjęcie do realizacji „Wojewódzkiego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014- 2020” – takie m.in. uchwały przyjęli radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego podczas sesji, która 21 lipca odbyła się w Świętokrzyskim Centrum Onkologii.

Sytuację na świętokrzyskim rynku pracy przedstawił radnym Grzegorz Świercz

Małgorzata Kowalińska rekomendowała radnym wsparcie staszowskiego Zespołu Szkół

Radni rozmawiali m.in. o sytuacji na rynku pracy w województwie świętokrzyskim. – Od lutego poziom bezrobocia w regionie maleje. Jeśli prześledzi się dynamikę tego spadku, okaże się, że jest ona wyższa, niż w roku ubiegłym – mówił wicemarszałek **Grzegorz**

Świercz. - Na poprawę sytuacji wpłynęło wiele działań i projektów realizowanych przez samorząd województwa. Rozwijanie strefy ekonomicznej w regionie oraz sukcesywne wdrażanie programów dla bezrobotnych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach procentuje wyższym

spadkiem bezrobocia – dodaje wicemarszałek.

Radni zdecydowali o udzieleniu pomocy finansowej gminie Busko-Zdrój; 30 tys. zł. zostanie przeznaczony na zakup samochodu pożarniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej

w Zwierzyńcu. Natomiast OSP w Rytwianach dzięki wsparciu Samorządu Województwa (150 tys. zł) pozyska średni samochód ratowniczo – gaśniczy. Zajmie on miejsce wyeksploatowanego już pojazdu, który nie spełnia wymaganych standardów w ratownictwie,

Radni jednogłośnie zdecydowali o udzieleniu pomocy jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej

Prezydium Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

a jego naprawy i utrzymanie generują duże koszty.

Świętokrzyscy radni jednogłośnie opowiedzieli się także za udzieleniem dotacji w wysokości 300 tysięcy złotych powiatowi staszowskiemu. Środki pozwolą na budowę łącznika pomiędzy budynkiem głównym szkoły i budynkiem zajęć praktycznych na terenie Zespołu Szkół im. St. Staszica w Staszowie. - Inwestycja przyczyni się do poprawy funkcjonalności szkoły, która działa

w charakterze zawodowym. Na co dzień uczy się w niej 400 osób. Jednak w całym roku uczęszcza tam 1000 osób, które korzystają z dodatkowych szkoleń i kursów – argumentowała **Małgorzata Kowalińska**, zastępca dyrektora Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego. Wartość inwestycji wynosi ponad 687 tysięcy złotych. A powiat poprzez niski poziom dochodów własnych w roku bieżącym nie jest w stanie wygospodarować w pełni

środków własnych na tę inwestycję.

Podczas sesji radni przyjęli do realizacji „Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014 - 2020”, a także raport z realizacji w 2013 roku Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013. Obszerne sprawozdanie definiuje i precy-

zuje działania funkcjonującego systemu polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania problemom osób niepełnosprawnych.

– Z raportu wynika, że mamy najmniejszą liczbę orzeczeń o niepełnosprawności w historii wśród osób do 16 roku życia. To dobra wiadomość i przyczynek do tego, że ochrona zdrowia dobrze funkcjonuje – mówi wicemarszałek **Grzegorz Świercz**.

P.S.

Radni podczas sesji w Świętokrzyskim Centrum Onkologii

Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach z nowymi pomysłami i wyzwaniem

Arkadiusz Piecyk od 1 lipca pełni funkcję dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach. Jednym z pierwszych projektów, który współrealizuje w nowej roli jest inicjatywa wspierająca zwolnionych z pracy po 31 grudnia 2012 roku pracowników oświaty oraz osób, które są zagrożone utratą pracy w tej branży. Z programu może skorzystać 540 pracowników oświaty z województwa świętokrzyskiego.

Elżbieta Drogosz, Arkadiusz Piecyk, Halina Siemaszko, Michał Bilski

Konkurs z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki został ogłoszony w marcu przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach. Zgłosiły się do niego instytucje, które zaproponowały w sumie 26 projektów, z tego 11 nie przeszło oceny formalnej i spośród pozostałych 15 projektów wybrano najlepszy. To „Kaganek nadziei” zaproponowany przez kielecką instytucję szkoleniowo-doradczą Multiedukator.

– Otrzymaliśmy dodatkowe pieniądze w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Ogłosiliśmy konkurs na projekt, którego odbiorcami jest grupa

540 pracowników sektora oświaty, w tym przede wszystkim nauczycieli, którzy stracili pracę po 31 grudnia 2012 roku – mówi **Arkadiusz Piecyk**. – Zainteresowaliśmy się tą grupą zawodową ze względu na zwolnienia, które są konsekwencją spadku liczby ludności, czyli mają podłoże demograficzne – dodaje dyrektor.

Problemy pracowników oświaty

Z danych Związku Nauczycielstwa Polskiego wynika, że od

2005 roku z polskich szkół ubyło 1,5 miliona uczniów. Jednak to nie wszystko. Prezes Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kielcach Elżbieta Drogosz zauważa także inne problemy, z którymi borykają się nauczyciele. – Bardzo niepokojące jest tak zwane ukryte bezrobocie, czyli zatrudnianie nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy – mówi **Elżbieta Drogosz**. – Zwróciliśmy się do rządu o stworzenie programu wsparcia dla osób, które są zagrożone utratą pracy.

Aktywizacja i motywacja

– W ramach projektu nauczyciele mogą skorzystać z dwóch ścieżek rozwoju zawodowego. Jedna obejmuje studia i szkolenia, a druga – wsparcie na założenie działalności gospodarczej – tłumaczy **Michał Bilski**, prezes zarządu firmy Multiedukator. – Studia

i szkolenia są zgodne i kompatybilne z wykształceniem pedagogicznym i stanowią jego uzupełnienie. Chętni będą mogli skorzystać ze studiów podyplomowych: gerontologia społeczna (kierunek związany ze starzeniem się społeczeństwa), doradztwo zawodowe i coaching kariery, zarządzanie i audyt lub kierunek wybrany przez uczestników. Wśród szkoleń uczestnicy mogą wybrać w: pełnomocnik jakości TUV, manager i animator kultury, kadry i płać oraz szkolenie dowolne, wybrane przez uczestników.

Projekt daje wiele możliwości pracownikom oświaty. – Od nich zależy, czy z tych możliwości skorzystają. To, czy biznes będzie miał powodzenie zależy od ludzkiej pomysłowości, która jest nieograniczona – mówi **Halina Siemaszko**, prezes Ośrodka Planowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu, partner projektu. – Jest duże zapotrze-

Realizacja Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007 – 2013 przez WUP w Kielcach:

Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach zawarł w tym okresie w sumie **594 umowy** o dofinansowanie projektów na łączną kwotę przekraczającą **920 milionów złotych**. Dzięki temu wsparcie otrzymało **139 tysięcy** mieszkańców województwa świętokrzyskiego, z czego:

- 69,7 tysięcy osób pozostających bez zatrudnienia
- 33,9 tysięcy osób, które podniosły swoje kwalifikacje
- 18,5 tysiąca pracowników i kadry zarządzającej przedsiębiorstw
- 10 tysięcy osób odchodzących z rolnictwa
- 600 osób zagrożonych utratą pracy, lub zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracowników
- dzięki dotacji z POKL powstało 9 tysięcy nowych firm

Arkadiusz Piecyk, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach.

W tej instytucji pracuje od ośmiu lat, dotychczas pełnił w niej funkcję wicedyrektora ds. Polityki Rynku Pracy. Jest absolwentem Wydziału Zarządzania i Administracji Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach oraz Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie. Ukończył studia podyplomowe w zakresie Public Relations w instytucjach rynku pracy na Wydziale Nauk Społecznych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Został odznaczony Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę. Ma 36 lat, jest żonaty, ma dwoje dzieci.

bowanie na różnorodne usługi, wystarczy się zastanowić. A ten konkretny projekt umożliwia najlepsze jak do tej pory wsparcie jeśli chodzi o zakładanie własnej działalności. Jest bardzo przyjazny i daje dużą szansę – dodaje prezes.

Wsparcie polega na tym, że zakwalifikowany biznes plan otrzyma bezzwrotną dotację w wysokości 40 tysięcy złotych. Oprócz tego co miesiąc przez pierwsze pół roku, podczas prowadzenia działalności, właściciel będzie otrzymywał minimalne wynagrodzenie. Do tej formy wsparcia komisja zakwalifikuje 75 biznes planów.

Wojewódzki Urząd Pracy otwarty na współpracę

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach przygotowują się do nowego okresu programowania unijnych funduszy. Instytucja będzie aktywnie uczestniczyła w realizacji Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Będą one realizowane w latach 2014 – 2020 i umożliwią bardziej intensywną współpracę z przedsiębiorcami, pomoc osobom marginalizowanym na rynku pracy, w tym szczególnie młodzieży nieuczącej się i niepracującej. W programach pojawią się nowe elementy wsparcia: bony edukacyjne i stażowe, pożyczki na uruchomienie własnej działalności, stypendia na kontynuowanie nauki.

– Urząd chce się otwierać na współpracę z przedsiębiorcami, osobami biznesu, związkami zawodowymi. Chcemy zacieśnić współpracę z Powiatowymi Urzędami Pracy oraz budować sieci targów pracy w naszym regionie, aby pracodawcy chętnie wystawiali swoje oferty i mieli świadomość, że też mogą znaleźć dobrego pracownika – mówi dyrektor Arkadiusz Piecyk.

Paulina Strojna

Miliony na rozwój obszarów wiejskich

21 sierpnia w Międzynarodowym Centrum Kultur w Kielcach marszałek Adam Jarubas oraz członkowie Zarządu Województwa Piotr Żołądek i Kazimierz Kotowski podpisali z przedstawicielami świętokrzyskich gmin 33 umowy na kwotę dofinansowania 26,3 milionów złotych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Zainteresowanie wsparciem było tak duże, że Zarząd Województwa stara się o pozyskanie dodatkowych pieniędzy na te projekty, które zostały na liście rezerwowej.

Krzysztof Domagała, Piotr Żołądek, Adam Jarubas, Kazimierz Kotowski, Sławomir Kopacz

Do konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w marcu w ramach PROW z działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” wpłynęły 82 wnioski. Po ocenie formalnej zostało ich 78 z kwotą dofinansowania 45,9 milionów złotych. Limit środków wynosił 26,3 milionów złotych. Ta kwota została rozdysponowana na 33 projekty, z czego 32 podpisane umowy dotyczą gospodarki wodno-ściekowej, a jedna budowy, przebudowy, remontu, lub wyposażenia stałego targowiska.

– W dalszym ciągu na liście pozostało 45 umów z kwotą dofinansowania 19,5 milionów zł. Staramy się pozyskać te pieniądze z rezerwy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – mówi marszałek **Adam Jarubas**. – To jedno z ostatnich podsumowań i podpisanie umów z programu, który cieszył się bardzo dużym powodzeniem. Życzę pomyślnej realizacji inwestycji z nadzieją, że już wkrótce kolejni beneficjenci będą mogli

podpisać umowy na dofinansowanie.

Dofinansowanie otrzymały między innymi gminy: Łągów, Opatów, Raków, Wiślica, Tarłów, Bieliny i Nowa Słupia. – Nasza gmina ma turystyczny charakter, dlatego aspekt ochrony środowiska jest bardzo ważny. Wsparcie z programu przeznaczymy na budowę kanalizacji w Sosnowce. Planujemy wybudować 7 kilometrów sieci z 130 przyłączy – mówi **Wiesław Gałka**, wójt Nowej Słupi.

Spotkanie było okazją do podsumowania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, który z ramienia Zarządu Województwa jest wdrażany przez Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego do końca lipca 2014 roku zawarł 2564 umowy na kwotę dofinansowania 480 milionów złotych. Aż 218 milionów złotych zostało przeznaczonych na dofinansowa-

nie projektów z zakresu „podstawowych usług dla gospodarki”.

– To jest nasz wspólny sukces, bowiem zrobiliśmy krok milowy jeśli chodzi o skanalizowanie i zwodociągowanie województwa. Nie wyobrażam sobie sprawnie funkcjonujących obszarów wiejskich bez niezbędnej infrastruktury, którą jest gospodarka wodno-ściekowa. Dziękuję za umiejętną i mądrą współpracę z wójtami i burmistrzami przez ten okres programowania – mówił **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa poinformował, że Komisja Europejska zaopiniowała Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020.

– Mamy miesiąc, żeby się zapoznać z opinią i do niej odnieść. Już teraz widać, że będzie dużo kwestii, które ułatwią oraz usprawnią pozyskiwanie środków z tego programu. Staramy się o wyższy poziom dofinansowania, bo chcemy wyjść naprzeciw oczekiwaniom – mówił **Kazimierz Kotowski**. – Istotne wsparcie będzie w obszarze bezpieczeństwa i jednostek ochotniczych straży pożarnych i rewitalizacji. Dużo będziemy robić w obszarze „zielonej gospodarki”, czyli energii odnawialnych. Są znaczące środki do pozyskania z tego zakresu. Cieszę się, że możemy kończyć tę kadencję programowania wieloma zadaniami, które wychodzą ponad przeciętność i sięgają nowej perspektywy.

Paulina Strojna

Wicepremier spotkał się ze świętokrzyskimi przedsiębiorcami

13 sierpnia z wizytą w regionie przebywał wicepremier i minister gospodarki Janusz Piechociński. Wizytę zdominowały spotkania ze świętokrzyskimi przedsiębiorcami, którzy jak się okazuje, dobrze sobie radzą na branżowych rynkach, korzystając z dotacji unijnych i rozwijając w swoich zakładach najnowsze technologie. Lokalnych przedsiębiorców razem z wicepremierem odwiedzili wiceminister gospodarki Arkadiusz Bąk oraz członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Kazimierz Kotowski. Zwracali uwagę na rozwijanie firm w kontekście nowej perspektywy unijnej na lata 2014 – 2020.

Wicepremier Janusz Piechociński i Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa, odwiedzili zakład „Dana” w Skarżysku Kościelnym

Zakłada ona, że priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące innowacji, przedsiębiorczości, energetyki oraz T z zakresu społeczeństwa informacyjnego. Dodatkowo, premiowane będą także pomysły będące efektem współpracy środowiska biznesu i nauki.

Wicepremier odwiedził trzy świętokrzyskie firmy: zakład

„Dana” w Skarżysku Kościelnym, Odlewnie Polskie w Starachowicach oraz nowoczesne przedsiębiorstwo rolne państwa Gorazdów w Gierczycach. - Odwiedziliśmy firmy z polskim kapitałem, innowacyjne, które rozumieją, że aby przetrwać trzeba być konkurencyjnym i wdrażać nowe technologie – mówił wicepremier **Janusz**

Piechociński, który radził przedsiębiorcom, aby szukali dodatkowych rynków zbytu. Temu m.in. służy realizowany w Ministerstwie Gospodarki projekt Go Africa, którego celem jest zwiększenie wymiany handlowej między Polską a kontynentem afrykańskim.

– Od stycznia, w roboczych, małych zespołach pracujemy

nad transferami na nowe rynki w krajach arabskich i Islandii, które sygnalizują ogromne zainteresowanie polskimi owocami i nabiałem. Bardzo przyjazna dla nas jest także gospodarka algierska, z którą nawiązujemy współpracę – dodał wicepremier. Podkreślił, że od stycznia, spadek polskiego eksportu na rynek rosyjski wy-

Wizyta w Gierczycach, w gospodarstwie rolnym państwa Gorazdów

Arkadiusz Bąk, Janusz Piechociński, Kazimierz Kotowski

niósł 7 proc., a na ukraiński – 25 proc..

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Kazimierz Kotowski potwierdził, że mieszkańcy świętokrzyskiego aktywnie korzystali z unijnych dotacji. Wierzy, że również w najbliższych latach tak będzie. – Wizyty w tych przedsiębiorstwach tylko utwierdzają nas, że wpisują się w idealne rozumienie nowego okresu programowania i modelu rozwoju firm. Już teraz

spełniają nowe warunki, w których nacisk będzie kładziony na innowacje i najnowsze technologie – mówił członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Kazimierz Kotowski**. - Te przykłady pokazują, że można sprostać trudnym wyzwaniom w tych niełatwych dla rolnictwa czy przetwórstwa czasach – dodał Kazimierz Kotowski.

Paulina Strojna

Go Africa – projekt realizowany przez Ministerstwo Gospodarki, którego celem jest zwiększenie wymiany handlowej między Polską a kontynentem afrykańskim. Programem zostały objęte Algieria, Kenia, Mozambik, RPA, Angola, Nigeria. Pomysł zrodził się w wyniku kurczenia się tradycyjnych rynków - partnerów gospodarczych Polski. Afryka jest obecnie jednym z najszybciej rozwijających się regionów świata, a analizy na najbliższe dziesięciolecia dla tego rejonu mówią o wzroście gospodarczym na poziomie przekraczającym 7 proc. rocznie. Program zachęca polskich przedsiębiorców do szukania dla siebie miejsca na tym rynku, buduje wiedzę o naszym kraju oraz dba o jego dobry wizerunek w Afryce.

Obecnie w ramach programu jest ogłoszony nabór wniosków na misję gospodarczą dla przedsiębiorców z Polski Wschodniej do Tanzanii, Etiopii. Termin wyjazdu 8 – 13 października. Więcej szczegółów na oficjalnej stronie: www.goafrica.gov.pl

Adam Jarubas, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Fantastyczni młodzi geniusze

- Wspieranie olimpijczyków to najlepiej wydane pieniądze z budżetu państwa – mówi profesor Krzysztof Diks z Uniwersytetu Warszawskiego, komentując dla jednej z gazet informacje o sukcesach polskich licealistów, którzy zdobywają coraz więcej medali i wyróżnień na międzynarodowych olimpiadach

przedmiotowych. Młodzi Polacy są fantastyczni z matematyki, informatyki, chemii, fizyki, czy z lingwistyki matematycznej. Mamy prawdziwych młodych mózgowców! A w zestawieniach najzdolniejszych młodych chemików, matematyków i informatyków Polska z każdym rokiem poprawia swoją pozycję.

Tego typu informacje napawają mnie dumą z dwóch powodów. Przede wszystkim dlatego, że mamy tak wspaniałych młodych ludzi, którzy - trafiając do największych światowych firm czy ośrodków naukowych - są naszą polską „wizytówką” na świecie. Ale również dlatego, że nasz autorski, świętokrzyski program wsparcia laureatów olimpiad, od początku roku z powodzeniem wdrażamy też w regionie.

Realizowany przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Uniwersytet Jana Kochanowskiego projekt Świętokrzyski System Wspierania Talentów – Fascynujący Świat Nauki objął swym zasięgiem prawie 400 laureatów konkursów i olimpiad przedmiotowych ze szkół podstawowych i gimnazjów. W ramach projektu młodzi ludzie dowiadują się, jak rozwijać swoje kompetencje naukowe i wykorzystywać w nauce nowoczesne technologie informatyczne, a przy tym uczą się kreatywności i innowacyjności, czyli tego, co będzie im koniecznie potrzebne w momencie wejścia na rynek pracy. Uczestniczą w Letnich Akademiach Naukowych, seminariach naukowych i pod

dydaktyczną opieką naukowców z UJK realizują edukacyjne projekty badawcze. Wszystko po to, by swoje pasje i zainteresowania przekuwali w coraz szerszą wiedzę i większe umiejętności. Może już niedługo zasilą grono uczniów szkół średnich – laureatów międzynarodowych olimpiad. Może będą rozwijać swoje pasje badawcze i wynajdywać rozwiązania, które nawet jeśli nie będą na miarę Nagrody Nobla (choć... dlaczego nie?), to może ułatwią komuś życie. Ot, jak choćby opracowany przez Mariusza Bielaszkę z Technikum Elektronicznego w Połańcu niezwykle zegarek – Wanted Clock, czyli lokalizator osób zaginionych. To urządzenie, które może pomóc np. rodzinom pacjentów z zaburzeniami pamięci czy chorującym na Alzheimera.

To tylko jeden z wielu przykładów. Ale też wskazówka, by właśnie takich zdolnych młodych ludzi przy użyciu wszelkich możliwych „lokalizatorów” wyszukiwać i wspierać w rozwoju. Bo to oni będą decydować o sile oraz jakości polskiej nauki i gospodarki.

Młodzi sportowcy ze stypendiami

Trenują boks, zapasy, badmintona. Są mistrzami Polski, członkami kadry narodowej, startują w zawodach na poziomie światowym. Młodzi sportowcy z naszego regionu przyjęli z rąk marszałka województwa świętokrzyskiego Adama Jarubasa zaświadczenia o przyznaniu stypendium, które będą pobierać do grudnia 2014 r.

Specjalne stypendia sportowe Samorząd Województwa przyznaje od siedmiu lat. Każdego roku wyróżnia nimi ok. 60 młodych ludzi z całego województwa, którzy mogą się pochwalić wybitnymi osiągnięciami sportowymi.

Zaczynają trenować przez przypadek, za namową kolegów, inni już niemal od urodzenia marzą o sportowych trofeach. U **Dominika Kwapisza** z Kunowa, jednego z tegorocznych stypendystów, podnoszenie ciężarów to rodzinna tradycja. Dominik jest mistrzem Polski seniorów w kategorii do 62 kg, mistrzem Polski do lat 20. i 23., a na Mistrzostwach Świata w Peru zajął 12. miejsce. Od ośmiu lat trenuje 4 godziny dziennie.

Weronika Rybak z klubu Znicz Podzamcze Chęcińskie jest mistrzynią Polski i brązową medalistką Akademickich Mistrzostw Polski w zapasach. Trenuje od siedmiu lat. Sportową pasję zaraziła dwie swoje młodsze siostry.

Stypendyści zgodnie podkreślają, że sport uczy dyscypliny, pracowitości, hartu ducha. Ale oprócz wytrwałości i pasji, potrzeba też pieniędzy, by odnosić w nim sukcesy. Dlatego stypendia przeznaczą na specjalistyczny sprzęt, dodatkowe treningi, stroje sportowe. I na studia.

- W Świętokrzyskiem staramy się robić maksymalnie dużo, aby wspierać sport osób młodych, realizujemy wiele programów

z udziałem ministerstwa sportu. To jest taka przestrzeń, którą tworzymy, aby młodzi sportowcy mogli w regionie odnosić sukcesy. Jednocześnie promujemy nasz

region przez swoją postawę, ambicję, pasję – podkreśla marszałek **Adam Jarubas**.

A. R.-K.

Każdego roku około 60 młodych ludzi z naszego regionu otrzymuje specjalne stypendia sportowe

Świętokrzyskie znów promowane w telewizji

Widzowie w całej Polsce niebawem znów będą mogli poznać uroki województwa świętokrzyskiego. Wszystko dzięki nowym spotom promocyjnym realizowanym na zlecenie Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego oraz Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego.

Piękne świętokrzyskie krajozaby, niespotykane widoki oraz niezwykle walory lecznicze świętokrzyskich uzdrowisk - te atuty naszego regionu promowane są w dwóch najnowszych spotach promocyjnych województwa świętokrzyskiego. Mają one zachęcać do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz relaksu w Świętokrzyskiem. Zgodnie z nowymi inteligentnymi specjalizacjami regionu, w spotach położono nacisk na turystykę aktywną oraz uzdrowiskowo - relaksacyjną. Zaprezentowano m.in. Pustelnię Żłotego Lasu w Rytwianach, uzdrowiska w Busku-Zdroju oraz Solcu - Zdroju z naszym skarbem - wodą

siarczkową, Góry Świętokrzyskie ze wspaniałą Bazyliką na Świętym Krzyżu czy malownicze Ponidzie.

W spotach pojawiają się dwa hasła promocyjne, wszystkim dobrze znane i kojarzone mocno z województwem świętokrzyskim „Świętokrzyskie Czaruje - Poleć na Weekend” oraz nowe, trochę przekorne i wieloznaczne - „Świętokrzyskie Czaruje - Poleć na Zdrowie”. Spoty wyemitowano na antenie TVN 24.

Uroki Świętokrzyskiego będzie można podziwiać również przy okazji promocji Tras Rowerowych Polski Wschodniej. W naszym regionie rozpoczęły się zdjęcia do 2-minutowego filmu

oraz sześciu 45-sekundowych spotów reklamowych - Projekt promocyjny jest bardzo ważny, by odpowiednio wykorzysta projekt Tras Rowerowych w Polsce Wschodniej. Zgodnie z założeniami szlak ścieżek rowerowych ma przyciągnąć 100 tys. osób rocznie więc przed nami wielkie wyzwanie, ale wierzę, że sobie poradzimy – mówi **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz prezes Zarządu Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego.

Wszystkie powyższe spoty realizuje Sambor Wilk, reżyser docenionego przez całą branżę turystyczną spotu „Świętokrzyskie czaruje - poleć na weekend”. Filmowcy zawitali m.in. do Ujazdu, gdzie znajduje się Zamek Krzyżtopór oraz do Sandomierza.

M.C.

Kolejna inwestycja w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii

W szpitalu w Morawicy, po generalnym remoncie uroczystie otwarty został Oddział Psychiatryczny B. Dzięki funduszom unijnym i wsparciu Zarządu Województwa, pacjenci i personel placówki będą przebywać w bardzo dobrych warunkach. W uroczystości uczestniczyli przewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk, wiceprzewodniczący Sejmiku Józef Grabowski, radni Sejmiku - Grzegorz Gałuszka, Grigor Szaginian i Jolanta Rybczyk, wicemarszałek Grzegorz Świercz oraz członkowie Zarządu Województwa: Kazimierz Kotowski i Jan Maćkowiak.

- W wyremontowanym pawilonie wymieniono praktycznie wszystko – poinformowała **Mariola Grzesik**, zastępca dyrektora do spraw ekonomiczno-eksploatacyjnych Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy. Na Oddziale Psychiatrycznym B leczonych jest ponad 110 pacjentów. W obiekcie znajdują się też poradnie m.in. do muzykoterapii, które będą służyć chorym z całego szpitala.

- Życzę sukcesów terapeutycznych – zwrócił się do personelu **Grzegorz Świercz**. Wraz z przewodniczącym Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, wręczył **Elżbiecie Pląder**, zastępcy dyrektora do spraw lecznictwa

szpitala w Morawicy, odznakę honorową Ministra Zdrowia za zasługi dla ochrony zdrowia.

Tadeusz Kowalczyk podkreślał, że radni Sejmiku zawsze w głosowaniu opowiadali się za dofinansowaniem służby zdrowia. W obecnej kadencji, w regionalnym parlamencie zasiada sześciu lekarzy. – Z naszej strony będziecie mieć państwo wsparcie nieograniczone – zapewniał Tadeusz Kowalczyk.

W morawickim szpitalu zostaną jeszcze wyremontowane oddziały: psychosomatyczny i detoksykacyjny. Wartość projektu wynosi blisko 9 mln zł, w tym 7,4 mln pochodzi z Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Świętokrzyskiego. Remont Oddziału Psychiatrycznego B kosztował 5 mln zł.

Źródło:

www.wrota-swietokrzyskie.pl

Jan Maćkowiak, Grzegorz Gałuszka i Grzegorz Świercz z zadowoleniem oglądali zmodernizowany oddział w morawickiej lecznicy

- Z naszej strony będziecie mieć państwo nieograniczone wsparcie – deklarował Tadeusz Kowalczyk, przewodniczący Sejmiku

Województwo
Świętokrzyskie
dla Młodzieży

Zatrzymać młodych w regionie

W Stąporkowie doradzają pani burmistrz, w Kielcach organizują imprezę masową na olbrzymią skalę, w Busku doprowadzają do powstania skate parku i organizują jego huczne otwarcie. Młodzi ludzie w Świętokrzyskiem. Są ambitni, mądrzy i pozytywnie nastawieni. Im więcej ich znam, tym bardziej nie mogę przestać myśleć o tym, jak wykorzystać ich potencjał. Bo nie zrobić tego na tym etapie rozwoju naszego województwa, to jak nie zaprosić przechodzącego pod blokiem Krzysztofa Krawczyka na własne imieniny.

Sabat Fiction-Fest zgromadził pasjonatów z całej Polski

Łukasz skończył dwa kierunki studiów i zdecydował się wrócić do rodzinnego miasta. Kiedyś był radnym młodzieżowej rady. Wraz ze znajomymi prowadzi od kilku lat Stowarzyszenie Młode Busko. Pracują, by zarobić na życie (Łukasz w pizzerii), a wolne chwile oddają swojemu miastu. Nie mają siedziby, nie mają stałego budżetu. Przez lata lobbowali za budową skate par-

ku więc na jego huczne otwarcie zorganizowali ogólnopolski festiwal kultury hip-hop o nazwie Barwy Miasta. Zewsząd słyhać, że niewiele miast w kraju może się poszczycić takim obiektem.

A ja myślę, że niewiele z nich może się poszczycić takimi mieszkańcami jak Łukasz i jego znajomi z Młodego Buska.

Piotrek ledwo skończył 18 lat, a wraz z przyjaciółmi wziął na siebie ciężar prowadzenia stowarzyszenia i organizacji imprezy, która niejednego, bardziej doświadczonego by przerażała. Na pewno przerażała mnie, gdy po raz pierwszy usłyszałam o pomysły na Sabat Fiction-Fest. Kiludziesięciu wystawców i part-

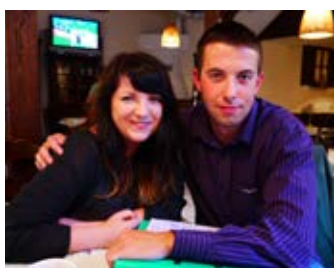
nerów, ogólnopolska promocja, przebogaty trzydniowy program, zaangażowanych niemal 40 wolontariuszy, a wszystko na terenach Targów Kielce. Nie mieli ani złotówki, ale za to mieli wizję, że ta impreza może promować Świętokrzyskie w całej Polsce. Bo które inne województwo ma tak magiczny wizerunek jak nasze? Wydarzenie okazało się na tyle dużym sukcesem, że członkowie Stowarzyszenia Sabat Fiction już planują kolejną jego edycję.

I co z nimi zrobić? Czy wychwalanie, pokazywanie w mediach, wysyłanie pism z gratulacjami wystarczy? Chyba nie wystarczy. Nasz region ma wysoki wskaźnik bezrobocia, wyludniamy się, młodzi migrują.

Nie stać nas na to, by ich tracić. Dlatego potrzebna jest współpraca wielu osób i instytucji, potrzebny jest jeden wieloletni plan spójnych działań, które w rezultacie doprowadzą do tego, że Świętokrzyskie stanie się miejscem spełnienia i rozwoju dla młodych. Potrzebna jest regionalna strategia dla młodzieży.

Nie wiem jak Państwo, ale ja wierzę, że tacy ludzie jak Łukasz i Piotrek – a jest takich dziesiątki – mogą pozytywnie zmienić nasz region. Mają potencjał większy niż Krzysztof Krawczyk i Zbigniew Wodecki razem wzięci.

Barbara Zamożniewicz

Łukasz Szumilas i Milena Rogowska ze Stowarzyszenia Młode Busko

O ekologii atrakcyjnie i w plenerze

Konkursy, pikniki, warsztaty, wyjazdy studyjne – w taki atrakcyjny sposób Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych edukuje ekologicznie dzieci i młodzież. Robi to bardzo skutecznie, bo w projektach biorą udział setki młodych ludzi.

Zespół popularyzuje i upowszechnia wartości przyrodnicze, kulturowe i historyczne naszych parków krajobrazowych. Wokół swoich inicjatyw zgromadził wielu partnerów – osoby prywatne i instytucje. Dzięki ich zaangażowaniu, również finansowemu, dzieci nie tylko wzbogacają wiedzę, ale ciekawie spędzają czas i zdobywają nagrody.

Konkursy

Choćby w licznych konkursach. Od czterech lat ogromnym zainteresowaniem najmłodszych mieszkańców województwa cieszy się konkurs plastyczny „Eko-ludek”,

ZSiNPK organizuje każdego roku mnóstwo konkursów dla najmłodszych. Jednym z nich jest „Eko-ludek”

dzięki któremu przedszkolaki poznają problematykę wzrastającej ilości śmieci i sposobów ich utylizacji. Tylko w tym roku, w konkursie wzięły udział 132 placówki

oświatowe i blisko 2,8 tys. dzieci. Gimnazjaliści natomiast sprawdzają swoją wiedzę podczas ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”. - W XIII edycji konkursu Świętokrzyskie reprezentowali uczniowie z Zespołu Placówek Oświatowych nr 1 w Busku-Zdroju – mówi **Tomasz Hałatkiewicz**, dyrektor Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. - W finale mieli za zadanie rozwiązać test wiedzy przyrodniczej i dotyczący Parków Krajobrazowych Polski, rozpoznać 20 gatunków roślin chronionych i pospolitych oraz 20 gatunków zwierząt chronionych, a także wykazać się praktyczną umiejętnością posługiwania się mapą w terenie. Gimnazjaliści uplasowali się na 5. miejscu, o dziesięć oczek poprawiając swój wynik sprzed roku. Oprócz konkursowych zmagani, młodzież miała okazję zwiedzić gdańską Starówkę, uczestniczyć w zajęciach w Fokarium Stacji Morskiej Instytutu

Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego oraz rejsie edukacyjnym kutrem badawczym po wodach Zatoki Puckiej – dodaje dyrektor Hałatkiewicz.

Warsztaty

O ochronie przyrody najlepiej uczyć się poza szkolną ławą, na przykład, w wiejskim gospodarstwie, gdzie można zobaczyć tradycyjne sprzęty, nosidła, balie i spróbować mleka prosto od krowy. W maju i czerwcu tego roku, w takich zajęciach uczestniczyło około 600 dzieci z 12 szkół. Wiedza, o procesach uzdatniania wody czy oczyszczania ścieków, którą zdobywa się obserwując pracę oczyszczalni ścieków w Krasocinie z pewnością zostaje

dyscypliny kuchni wiejskiej. Wiedzą już o tym w Busku-Zdroju, gdzie botanik dr Wojciech Szymański dzielił się przepisami na smaczne i zdrowe dania z dziko rosnących roślin.

Pikniki i wyjazdy studyjne

Majowy piknik w siedzibie Nadleśnictwa Kielce, w którym wzięło udział około 700 uczniów z Kielc i okolic był okazją do przybliżenia pracy leśników i poznania reguł

W XIII edycji konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” Świętokrzyskie reprezentowali uczniowie z Zespołu Placówek Oświatowych nr 1 w Busku-Zdroju. Na Pomorze wybrali się z Tomaszem Hałatkiewiczem

w głowach dłużej, niż po lekturze podręcznika. - Przyrody można się uczyć nawet poprzez zajęcia fotograficzne. Wiosną mieli je gimnazjaliści z 5 gmin położonych na obszarach nadnidziańskich Parków Krajobrazowych, którzy pod okiem doświadczonych fotografików dokumentowali różnorodność tych terenów. Powstanie z ich fotografii piękny kalendarz na 2015 rok – cieszy się dyrektor Tomasz Hałatkiewicz. Po warsztatach kulinarnych zostanie za to zamiłowanie do tra-

piesznych wędrówek. To również wspaniała zabawa: gry terenowe, pogadanki, spacer dendrologiczną ścieżką edukacyjną. Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych organizuje też wyjazdy studyjne, a ofertę kieruje nie tylko do dzieci i młodzieży, ale również dorosłych. Nie tylko uczy, ale daje wskazówki, jak uczyć – także z wykorzystaniem nowych technologii.

oprac. Anna Rdzanek-Kapsa

„Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”

Mieszkańcy powiatów: kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego i sandomierskiego (z wyłączeniem miasta Kielce i Ostrowca Świętokrzyskiego) korzystają z różnych form wsparcia – finansowego, szkoleniowego i doradztwa - oferowanych w ramach programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”. Projekt realizowany jest od października 2011 r. do września 2016 r. przez Ośrodek Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu w partnerstwie z Województwem Świętokrzyskim.

Program „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” skupia się na wykorzystaniu lokalnych zasobów regionu Gór Świętokrzyskich, rozumianych jako kulturowe dziedzictwo materialne, społeczne, duchowe i przyrodnicze w celu rozwoju działalności gospodarczej, podejmowania inicjatyw lokalnych oraz działań edukacyjnych. Mieszkańcy są zachęceni do rozwijania aktywności gospodarczej i społecznej, która upowszechnia i popularyzuje walory regionu Gór Świętokrzyskich. Osoby uruchamiające działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy korzystając z bezpośredniego wsparcia finansowego dostępnego w ramach programu, podnoszą jakość życia oraz atrakcyjność

turystyczną regionu Gór Świętokrzyskich.

Do lipca 2014 r. 49 osób uruchamiających działalność gospodarczą uzyskało dotacje o wartości ponad 1.820.000 zł, tworząc nowe miejsca pracy, 25 przedsiębiorców skorzystało z dotacji w wysokości ponad 2.100.000 zł na rozwój własnych firm, a 49 organizacji pozarządowych, dzięki wsparciu finansowemu o wartości ponad 2.100.000 zł mogło zrealizować różne inicjatywy na rzecz wspólnego dobra.

W ramach programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” wspierany jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości i przetwórstwa rolnego w oparciu o miejscowe zasoby.

I tak, Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach realizuje **Świętokrzyską Kuźnię Smaków** - inicjatywę mającą na celu wykreowanie i urynkwienie wybranych produktów lokalnych i tradycyjnych poprzez sieć ciekawostek kulinarnych regionu. Dla właścicieli gospodarstw agroturystycznych organizowane są szkolenia, seminaria, konferencje i wyjazdy studyjne. Powstaje książka kucharska oraz szlak wytyczający gospodarstwa agroturystyczne; w ramach Partnerstw Lokalnych prowadzone są spotkania partnerów reprezentujących różne sektory, organizowane wyjazdy studyjne oraz konkurs na „Lokalny produkt sieciowy”. Dotychczas powstało 12 partnerstw, które korzystają

z doradztwa w zakresie opracowania wniosków o dotacje do zewnętrznych źródeł finansowania.

W ramach programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” prowadzone były różne formy działań edukacyjnych sprzyjających aktywności gospodarczej i społecznej w regionie:

- od listopada 2013 r. działa **Świętokrzyska Akademia Biznesu** - centrum kształcenia przedsiębiorców, które umożliwia uzyskanie i uzupełnienie wiedzy w zakresie efektywnego zarządzania przedsiębiorstwem oraz opracowanie strategii rozwoju własnej firmy;
- projekt **Otwieramy Własną Firmę** skierowany jest do osób

W Sandomierzu powstała Spizarnia Sandomierska - miejsce promocji i sprzedaży produktów regionalnych Ziemi Sandomierskiej

zainteresowanych uruchomieniem własnej firmy i prowadzeniem działalności gospodarczej. Do tej pory uczestniczyło w nich 128 osób, kolejna edycja jest zaplanowana na I kwartał 2015 r.;

- **Szkolenia Liderów**, to projekt mający na celu podniesienie potencjału osób aktywnie uczestniczących w życiu społecznym środowisk lokalnych. Dla liderów (przedstawicieli Lokalnych Grup Działania, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, grup nieformalnych) zorganizowane zostały dwie edycje szkoleń w zakresie efektywnej komunikacji, psychologii funkcyjono-

rzeń – prowadzony w formie edukacji pozalekcyjnej dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przedsiębiorczości z wykorzystaniem zasobów lokalnych. Podczas cyklu warsztatów młodzież 8 szkół ponadgimnazjalnych zdobędzie wiedzę w zakresie uruchamiania i prowadzenia działalności gospodarczej.

W najbliższym czasie w ramach programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć:

- udzielenie dotacji (do 35 000 zł) absolwentom Świętokrzyskiej Akademii Biznesu,

Budżet programu

Wartość całkowita programu realizowanego w latach 2011 – 2016 to kwota 7.040.278 CHF. Dofinansowanie otrzymane ze strony szwajcarskiej wynosi 6.722.265,00 CHF. Pozostałe środki to wkład własny Ośrodka Promowania Przedsiębiorczości oraz Województwa Świętokrzyskiego.

Informacje o programie na stronie: www.swietokrzyskieswiss.pl
Program „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” jest realizowany w ramach Szwajcarsko Polskiego Programu Współpracy; Priorytet 1: Bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform; Obszar tematyczny nr: Inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych.

magania sanitarne, a następnie ich sprzedaż przez rolników;

- ogłoszenie dwóch edycji konkursu „Dotacje Rozwojowe dla mikro- małych średnich

zacji pozarządowych”. Około 15 organizacji pozarządowych otrzyma dotacje do 50 000 zł;

- ogłoszenie trzeciej, ostatniej (I kwartał 2015 r.) edycji konkursu „Dotacje dla uruchamiających działalność gospodarczą”. Około 15 osób otrzyma dotacje do 40 000 zł;

- zorganizowanie Wizyt Studyjnych do Szwajcarii dla uczestników programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” do Szwajcarii.

Zapraszamy i zachęcamy wszystkich zainteresowanych do korzystania z działań realizowanych w ramach programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”, współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

**Oprac. Halina E. Sadecka,
Ośrodek Promowania
Przedsiębiorczości**

W ramach projektu podpisana została umowa o dotacje z OSM w Opatowie

wania zespołu, zarządzania organizacją i przedsięwzięciami, a także na temat zachowania oraz wykorzystania lokalnych tradycji i zasobów kulturowych w prowadzonej działalności;

- od lipca 2014 r. realizowany jest projekt **Firma Ma-**

z przeznaczeniem na wdrożenie opracowanych w ramach akademii strategii rozwoju własnych firm;

- uruchomienie 2 inkubatorów przetwórstwa owoców i warzyw, które umożliwią przetwarzanie produktów rolnych w warunkach spełniających wy-

przedsiębiorstw”, w ramach których 25 istniejących firm może się ubiegać o dotacje inwestycyjne do 120 000 zł na rozwój własnej działalności gospodarczej;

- ogłoszenie trzeciej edycji konkursu „Dotacje dla organi-

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

„Czarno-biały czas” Najciekawsze zdjęcia (1)

Ogromnie Państwu dziękujemy za wzięcie udziału w naszej fotograficznej zabawie! Na konkurs „Czarno-biały-czas – czterdzieści lat minęło” dotarło wiele bardzo ciekawych, pełnych wspomnień (a nierzadko także nostalgii) fotografii, przedstawiających dawne życie w świętokrzyskich wsiach, miastach i miasteczkach. Poniżej prezentujemy kilka z nich.

W kolejnych wydaniach „Naszego Regionu” będziemy je systematycznie prezentować naszym Czytelnikom. Mamy jednak nadzieję, że to nie koniec wspólnych wspomnień

– czekamy zatem na kolejne zdjęcia! Skany można przesyłać na adres :

nasz.region@sejmik.kielce.pl

Najciekawsze z nich nagrodzimy upominkami.

Przypomnijmy: konkurs skierowany jest do osób, które w swoich zasobach posiadają stare, czarno-białe fotografie wykonane w latach 1945 – 1985, przedstawiające co-

dzienną pracę i zwyczajne życie, będące sentymentalnym zapisem minionych czasów.

Poniżej prezentujemy kilka z dotychczas nadesłanych.

R. S.

Kopiec Kościuszki w Połańcu, początek lat osiemdziesiątych XX wieku. Fotografię nadesłał pan Józef Kotlarz

Przygotowania do wesela w Zielonce w gminie Iwaniska, rok 1972. Zdjęcie z rodzinnego archiwum pani Zofii Radzimowskiej

Zdjęcie z 1955 roku przedstawia stację paliw w Chmielniku. Fotografię przesłał pan Tomasz Lech

Szpital Miejski w Skarżysku – Kamiennej, 1960 rok. Zdjęcie otrzymaliśmy dzięki uprzejmości pracowników Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku

Pochód pierwszomajowy na ulicy Norwida w Skarżysku-Kamiennej, 1979 rok. Fotografię nadesłali pracownicy Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku

Prawnik radzi...

Dużym zainteresowaniem wśród sołtysów cieszą się porady prawno – administracyjne dotyczące problematyki związanej z wypełnianiem przez nich tej funkcji. W tym wydaniu Świętokrzyskiego Informatora Samorządowego „Nasz Region” Zbigniew Stefańczyk, radca prawny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego podpowiada sołtysom czy inwestycja realizowana ze środków Funduszu Sołeckiego może być zadaniem wieloletnim oraz w jaki sposób zarządzać mieniem komunalnym.

Agnieszka Orlińska, sołtys sołectwa Łabędziów, gmina Morawica:

- W jaki sposób wspólnota wiejska lub stowarzyszenie może przejąć od gminy mienie komunalne (budynek) i kto ponosi koszty związane z bieżącym utrzymaniem tego budynku?

Zbigniew Stefańczyk:

- Mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Zgodnie z artykułem 48 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku sołectwo ma prawo do zarządzania i korzystania z mienia komunalnego, które mu przekazuje gmina. Ponadto ma prawo do rozporządzania do-

chodami pochodzącymi z jego zagospodarowania, w zakresie określonym w statucie. Statut ustala również zakres czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia. Powyższe dotyczy również jednostek niższego rzędu powołanych w jednostkach pomocniczych.

Korzystanie z mienia odbywa się w ramach zwykłego zarządu, który obejmuje między innymi utrzymanie mienia w stanie niepogorszonym poprzez dokonywanie napraw, konserwacji czy remontów.

Umowy najmu czy dzierżawy zawiera sołtys na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez wójta. Zawarcie umowy w celu przejęcia mienia komunalnego na czas określony lub nieokreślony musi być również pozytywnie zaopiniowane przez zebranie wiejskie, a także wymaga zgody rady gminy.

Jeśli sołectwo nie zarządza oraz nie korzysta z danego mienia komunalnego wówczas wspólnota wiejska czy też stowarzyszenie zawierają umowę bezpośrednio z gminą.

Umowa powinna określać szczegółowe warunki korzystania i gospodarowania mieniem komunalnym. Powinno być w niej określone czy jest zawierana na czas określony czy nieokreślony, przekazana odpłatnie czy nieodpłatnie, czy jest to użyczenie na dany okres, dzierżawa itp. W umowie powinno być także określone, która ze stron ponosi koszty związane

z bieżącym utrzymaniem tego mienia.

Zgodnie z artykułem 50 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

Obiekty mienia komunalnego mają służyć społeczności lokalnej, na realizację inicjatyw społecznych poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz społeczności lokalnej.

Szczepan Juda, sołtys sołectwa Węgrce Panieńskie, gmina Obrazów:

- Czy inwestycja, która będzie realizowana ze środków Funduszu Sołeckiego zgłoszona przez sołectwo we wniosku może być zadaniem wieloletnim?

Zbigniew Stefańczyk: - Nowa ustawa o Funduszu Sołeckim z dnia 21 lutego 2014 roku stanowi, że uchwała podjęta przez

radę gminy o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego będzie miała charakter permanentny, czyli będzie obowiązywała aż do momentu, gdy rada podejmie uchwałę o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu. Co oznacza, że możliwe jest planowanie i wydawanie środków funduszu sołeckiego w cyklu kilkuletnim.

W tym przypadku należałoby tak przygotować inwestycję, aby zadanie kolejnego roku wpisywało się w ogólny plan inwestycji i było kontynuacją zadania realizowanego w latach poprzednich.

Dotychczas uchwała o wyodrębnieniu funduszu musiała być podejmowana przez radę gminy każdego roku. To powodowało, że sołtysi nie wiedzieli czy mogą myśleć o planowaniu na przyszłość jakichkolwiek inwestycji.

Decydując się jednak na inwestycję wieloletnią należy pamiętać, że rada gminy na przykład za dwa lata może podjąć uchwałę o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie w danym roku budżetowym funduszu sołeckiego.

Należy także wziąć pod uwagę, że wójt, burmistrz czy prezydent może odrzucić wniosek nie spełniający warunków zawartych w ustawie o funduszu sołeckim. Ponadto rada gminy może zadecydować, że nie przyjmie do realizacji wskazanego przez sołectwo przedsięwzięcia o charakterze wieloletnim.

Oprac. Agata Kołacz

XIV ŚWIĘTOKRZYSKIE DOŻYNKI WOJEWÓDZKIE

14 WRZEŚNIA 2014
BUSKO-ZDRÓJ

PROGRAM:

- 11.45** Przemarsz delegacji dożynkowych
do Kościoła p.w. Św. Brata Alberta w Busku-Zdroju
- 12.00** Uroczysta Msza Święta dożynkowa
- 13.15** Procesja i poświęcenie powiatowych
wieńców dożynkowych
- 13.30** Przemarsz korowodu dożynkowego na miejsce obrzędu
- 13.45** Obrzęd dożynkowy
– Stadion sportowy przy ul. Kusocińskiego 3 w Busku-Zdroju
- 15.30** „Świętokrzyskie granie” folkowe widowisko regionalne
- 17.30** Program estradowy w wykonaniu Grupy Artystycznej „Iskra” z Ożarowa
- 18.15** Pokaz musztry paradejnej oraz gry i zabawy jazdy konnej w wykonaniu
Kieleckiego Ochotniczego Szwadronu Kawalerii
im. 13. Pułku Ułanów Wileńskich
- 19.00** „Gościniec Gwiazd”
- 20.00** „W poniedziałńskich rytmach” - dożynkowa zabawa ludowa

**DOŻYNKOM TOWARZYSZĄĆ BĘDĄ: WYSTAWA PŁODÓW ROLNYCH,
MASZYN I URZĄDZEŃ DO PRODUKCJI ROLNEJ**

Dożynki dofinansowane z budżetu województwa świętokrzyskiego
Konkurs wieńców dożynkowych sfinansowany z KSiOW

Dożynki dofinansowane z budżetu województwa świętokrzyskiego
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi